Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wybrane dzieła literatury polskiej XX i XXI wieku 1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów media content & creative writing	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów II stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Andrzej Franaszek
Prowadzący zajęcia	Andrzej Franaszek

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 16, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wspólna refleksja nad szczególnie ważnymi dziełami polskiej literatury, ich analiza nie z perspektywy ściśle historyczno- czy teoretycznoliterackiej, a raczej z punktu widzenia filozofii, socjologii, historii, biografistyki. Innymi słowy: konkretne dzieło powinno być tutaj ukazane jako dokument pojedynczej egzystencji, ale też jako ślad procesów duchowych, zachodzących w społeczeństwie. A wreszcie – jako przykład procesu twórczego, co wpisuje cały kurs w ogólne założenia kierunku „Media Content & Creative Writing”.

Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość historii polskiej literatury i kultury – rozumianej na tle dziejów kultury europejskiej.
Podstawowa umiejętność analizy dzieła literackiego, wpisania go w konteksty filozoficzne, historyczne, biograficzne.
Kursy poświęcone historii literatury polskiej i powszechnej, narracjom biograficznym i autobiograficznym, historii filozofii.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student uzyskuje wiedzę na temat wybranych dzieł literatury polskiej – zarówno z XX-wiecznego kanonu, jak spośród dzieł opublikowanych w ostatnich latach.	K_W1, K_W3, K_W7	Zaliczenie pisemne, Aktywność
W2	Student uzyskuje wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania życia literackiego.	K_W10, K_W11, K_W4	Zaliczenie pisemne, Aktywność
W3	Student potrafi poprzez literaturę odczytywać zasadnicze problemy XX-wiecznej i współczesnej, polskiej i europejskiej cywilizacji.	K_W8	Zaliczenie pisemne, Aktywność
W4	Student rozwija praktyczną umiejętność pisania, przygotowywania wypowiedzi o charakterze zbliżonym do eseju.	K_W12	Zaliczenie pisemne, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Student rozwija umiejętności analizy i interpretacji dzieła literackiego, a także uczynienia tych procesów częścią większego procesu badawczego.	K_U1	Zaliczenie pisemne, Aktywność
U2	Student rozwija umiejętności niezbędne do spełniania roli krytyka literackiego, publicysty, komentatora życia kulturalnego.	K_U2	Zaliczenie pisemne, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Student potrafi nie tylko prawidłowo interpretować tekst literacki, ale także umieścić go w kontekście dyskusji społecznej, poświęconej zagadnieniom ideologicznym i politycznym.	K_K1	Zaliczenie pisemne, Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Literatura ukazywana jako droga do: 1. rozpoznania własnego losu; 2. zrozumienia rodowodu swych rodaków, społecznej historii, która kształtuje współczesność; 3. przeciwstawienia się przemijaniu; 4. ćwiczenie w uważności postrzegania świata, droga do kontemplacji.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład
Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie – na podstawie obecności
Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie z oceną – na podstawie obecności, aktywności merytorycznej oraz samodzielnie przygotowanej pracy pisemnej na wybrany wcześniej temat, wpisujący się w tematykę kursu.

Literatura

Obowiązkowa

1. Czesław Miłosz – wybór wierszy
2. Paweł Sołtys, „Sierpień", Warszawa 2024
3. Maciej Płaza, „Robinson w Bolechowie", Warszawa 2017

Dodatkowa

1. Jan Błoński, Biedni Polacy patrzą na getto – esej dostępny m.in. na internetowych stronach „Tygodnika Powszechnego"
2. Aleksander Fiut, Moment wieczny. Poezja Czesława Miłosza, Kraków 1998
3. Konstanty A. Jeleński, Zbiegi okoliczności, oprac. W. Karpiński, Paryż – Kraków 2018 – wybór tekstów
4. Czesław Miłosz, Metafizyczna pauza, Kraków 1989
5. Czesław Miłosz, Przeciw poezji niezrozumiałej, w tegoż: Życie na wyspach, Kraków 2014 Ratunek od rozpaczy, z Czesławem Miłoszem rozmawiają T. Fiałkowski i A. Franaszek, w: Czesław Miłosz, Rozmowy polskie 1979-1998, Kraków 2006
6. Marian Stala, Szukając tego, co jest Rzeczywiste, w tegoż: Patrzący jasno. 25 szkiców o niezbędności czytania poezji, Kraków 2022, s. 57-94
7. Marian Stala, Ekstaza o wschodzie słońca. W kręgu głównych tematów poezji Czesława Miłosza, w tegoż: Patrzący jasno. 25 szkiców o niezbędności czytania poezji, Kraków 2022, s. 95-153
8. Grażyna Sztukiecka, Umrę cały? Rozmowy w cieniu śmierci. Senilna poezja Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Zbigniewa Herberta i Jarosława Marka Rymkiewicza, Warszawa 2011
9. Bruno Schulz, „Druga jesień" i inne opowiadania
10. Joanna Kuciel-Frydryszak, „Chłopki. Opowieść o naszych babkach", Warszawa 2023
11. Adam Leszczyński, „Ludowa historia Polski", Warszawa 2022
12. Adam Leszczyński, „Obrońcy pańszczyzny", Warszawa 2023
13. Andrzej Mencwel, „Toast na progu", Kraków 2017
14. Wiesław Myśliwski, „Kamień na kamieniu", „Pałac" i inne powieści
15. Andrew Wyeth – prezentacja obrazów
16. Marcel Proust, „W poszukiwaniu straconego czasu", t. 7: „Czas odnaleziony" – fragmenty
17. Michał Cichy, „Zawsze jest dzisiaj", Wołowiec 2014
18. Jolanta Brach-Czaina, „Szczeliny istnienia" (wiele wydań)
19. Olga Tokarczuk, „Czuły narrator", Kraków 2020

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	8
Ćwiczenia audytoryjne	16

Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej	20
Przygotowanie do zajęć	15
Pozostałe godziny w kontakcie	1
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
K_K1	Absolwent/ka Jest gotów do aktywnego i kreatywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i medialnym oraz do inicjowania własnych działań twórczych i komunikacyjnych
K_U1	Absolwent/ka potrafi formułować problemy badawcze oraz projektować i realizować badania w zakresie literaturoznawstwa i nauk o komunikacji społecznej i mediach
K_U2	Absolwent/ka potrafi twórczo i świadomie tworzyć teksty literackie, krytyczne, recenzenckie, a także wypowiedzi ustne oraz autorskie treści internetowe, wykorzystując wiedzę o narracji, stylu, retoryce i języku
K_W1	Absolwent/ka ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych dzieł literatury polskiej i światowej oraz teorii badań tekstów literackich
K_W3	Absolwent/ka ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych dzieł teatralnych, filmowych i muzycznych oraz relacji intermedialnych zachodzących między literaturą, teatrem, filmem, muzyką i mediami cyfrowymi
K_W4	Absolwent/ka ma pogłębioną wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania różnych obiegów kultury oraz ich wpływu na praktyki twórcze i komunikacyjne
K_W7	Absolwent/ka zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin: literaturoznawstwo oraz nauki o mediach i komunikacji społecznej
K_W8	Absolwent/ka ma pogłębioną wiedzę na temat kluczowych problemów współczesnej cywilizacji, związanych z przemianami technologicznymi
K_W10	Absolwent/ka ma pogłębioną wiedzę na temat ekonomicznych i prawnych oraz psychologicznych i etycznych uwarunkowań działalności zawodowej związanej z tworzeniem treści, komunikacją medialną i pracą twórczą
K_W11	Absolwent/ka ma pogłębioną wiedzę na temat zasad funkcjonowania współczesnego rynku pracy oraz tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości związanej z rynkiem wydawniczym, mediami cyfrowymi i komunikacją organizacyjną
K_W12	Absolwent/ka ma pogłębioną wiedzę na temat zasad tworzenia i analizy wypowiedzi pisemnych i ustnych o charakterze artystycznym, krytycznym i użytkowym, w różnych mediach i kontekstach komunikacyjnych